

สวัสดีปีใหม่ ๒๕๖๑ : Happy New Year 2018

จุฬสาร สวทพถกษศาสตร์โรงเรียพ

ก.07-231 ฉบับที่ 1 ปีที่ 23 มกราคม - กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561

ISSN - 1685-7771

สวัสดีปีใหม่สมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนทุกท่าน อย่างเข้าสู่ปีที่ 23 แล้ว สำหรับจุลสารฉบับต้อนรับปีใหม่นี้ได้นำภาพและข้อมูลจากงานประชุมวิชาการและนิทรรศการ “ทรัพยากรไทย : ศักยภาพมากล้นมีให้เห็น” มาให้ชมตามสัญญาที่ให้ไว้ ทั้งนี้ยังคงมีข่าวสารจากสมาชิกรวมถึงเนื้อหาสาระที่เข้มข้นชวนให้ติดตามอ่านเช่นเดิม และเนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ 2561 นี้ ขอให้สมาชิกทุกท่านประสบแต่ความสุขสมหวังในทุกสิ่งดีที่ปรารถนาครับ

แล้วพบกันใหม่ฉบับต่อไป สวัสดีครับ

ในเล่ม

ถ้อยแถลง	2
แนะนำโรงเรียนสมาชิกฯ	2
ข่าวสมาชิกฯ	3 - 4
ฐานทรัพยากรท้องถิ่น	5
Plants In Focus	6
สรรหามาฝาก	7
บทความจากผู้ทรงคุณวุฒิ	8-9
ETC etera	10-11
นกในหมู่เกาะแสมสารและเส้นทางการดูนก	12-13
องค์ความรู้และภูมิปัญญาจากฐานทรัพยากรท้องถิ่น	14
คุยสบาย ๆ กับที่ปรึกษา	15
พฤกษาวรรณศิลป์	16

วิสัยทัศน์

ภายในปี 2562 โรงเรียนขามแก่นนคร จัดการศึกษาสู่มาตรฐานสากล โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการดำเนินงาน

โรงเรียนขามแก่นนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เข้าร่วมเป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อปี พ.ศ. 2547 รหัสสมาชิก 7-40000-009 โรงเรียนขามแก่นนครตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ลักษณะพิเศษ คือ เป็นโรงเรียนในเขตตัวเมือง ที่มีความร่มรื่น อุดมสมบูรณ์ไปด้วยแมกไม้มานานาพรรณ สภาพโดยทั่วไปเอื้อต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง มีการจัดการเรียนรู้บูรณาการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนทั้ง 8 กลุ่มสาระฯ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (แนะแนว) และสาระสากล (รายวิชา IS) เพื่อสร้างความตระหนัก และปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชให้กับนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนชุมชน ท้องถิ่น และผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ

โรงเรียนขามแก่นนคร ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

สถานที่ตั้ง เลขที่ 100/1 หมู่ 15 ตำบลศิลา อำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น 40000

ผู้บริหาร นายศุภกิจ สานัตย์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน

นายพนพล สิงห์ศรี ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการ

ผู้ประสานงาน นางพิกุลรัตน์ บรรดาศักดิ์ไพศาล

ข้อมูลบุคลากร ผู้บริหาร 5 คน ข้าราชการครู 91 คน ครูอัตราจ้าง 11 คน
ลูกจ้างประจำ 8 คน ลูกจ้างชั่วคราว 11 คน
นักเรียน 1,663 คน

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดการประชุมวิชาการและนิทรรศการ ทรัพยากรไทย : ศักยภาพมากล้นมีให้เห็น ณ ศูนย์เครือข่ายการเรียนรู้เพื่อภูมิภาค จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตำบลชำผักแพว อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ระหว่างวันที่ 28 พฤศจิกายน – 5 ธันวาคม 2560 โดยมีสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน จำนวน 96 แห่ง ได้ร่วมจัดนิทรรศการ และนำเสนอผลการดำเนินงานของโรงเรียนสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน โดยรูปแบบนิทรรศการ แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ

1. การดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นส่งผลให้เกิดความเบิกบาน สมดุลและสมบูรณ์
2. ผลที่ได้จากการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนร่วมกับงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ศักยภาพมากล้นมีให้เห็น
3. การบูรณาการพืชศึกษา
4. การสาธิต

นิทรรศการของโรงเรียน

การเยี่ยมชมนิทรรศการ

การสาธิต

การประชุมวิชาการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ณ ห้องประชุม อาคารสระบุรี 4 ชั้น 2 มีการบรรยายพิเศษจากผู้บริหารโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ การบรรยายพิเศษจากคณะปฏิบัติงานวิทยาการ อพ.สธ. การเสวนาและการบรรยายจากสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทั้งด้านบริหารและการจัดการ การดำเนินงาน 5 องค์ประกอบ ธรรมชาติแห่งชีวิต สรรพสิ่งล้วนพันเกี่ยว ประโยชน์แท้แก่มหาชน และฐานทรัพยากรท้องถิ่น (9 ใบงาน) ซึ่งมีความสำคัญและน่าสนใจ เป็นประโยชน์กับการดำเนินงานของโรงเรียนสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

การนำเสนอผลงานบูรณาการ 5 องค์ประกอบ 3 สาร และงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น (9 ใบงาน)

ภาพการแสดงศิลปะพื้นบ้านบูรณาการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและฐานทรัพยากรท้องถิ่น

ภูมิปัญญาไทย: สำหรับเด็ก ขนมไทย: ขนมนมโค

ขนมสำหรับเด็ก ๆ ที่สามารถช่วยพ่อแม่ทำได้ในช่วงการปั้นขนม ทางภาคใต้ มีขนมที่ต้องนวดแป้งกันอย่างสนุกสนาน ได้แก่ ขนมนมโค ซึ่งทำให้เด็กได้หัดใช้กล้ามเนื้อเล็ก ใช้แทนแป้งโดว์ ที่ฝรั่งแนะนำให้เด็ก ๆ ได้ใช้มือเพื่อฝึกกล้ามเนื้อเล็กของเด็ก ๆ การทำขนมไทยจึงเป็นกุศโลบายในการให้เด็กได้ช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำอาหาร เพิ่มความใกล้ชิดกันในครอบครัว ฝึกความอดทนแล้วยังฝึกกล้ามเนื้อไปในตัว ไม่ต้องไปซื้อแป้งโดว์จากห้างสรรพสินค้ามาแล้วทิ้งไป

ขนมโค มีส่วนผสมคือ แป้งข้าวเหนียว ครึ่งถ้วยตวง น้ำตาลแว่นหั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ มะพร้าวทึนทึกขูด นำไปนึ่งประมาณ 5 นาที คลุกเกลือให้มีรสเค็มเล็กน้อย เริ่มต้นดังนี้

1. ผสมน้ำลงในแป้งทีละน้อย ค่อย ๆ นวดจนแป้งเนียนเป็นก้อน เหมือนแป้งโดว์ อย่าแฉะหรือแห้งเกินไป พักแป้งไว้ในอ่างปิดอย่างน้อย 1 ชม. สามารถเก็บไว้ในตู้เย็นได้ 1 คืน แล้วค่อยนำออกมาขนาดก่อนปั้น ช่วงนี้ให้เด็ก ๆ ช่วยนวดแป้งได้อย่างสนุกสนาน

2. ปั้นแป้งเป็นก้อนเล็ก ๆ แล้วบีบให้แบนแผ่ให้ใส่ใส่น้ำตาลแว่นเป็นไส้ คลึงให้กลม และช่วงนี้ให้เด็ก ๆ ช่วยปั้นเด็ก ๆ จะสนุกมาก

3. ตั้งน้ำให้เดือดน้ำใส่หม้อ ตั้งไฟปานกลางจนร้อน (ถ้ามีใบเตยใส่ลงไปต้มกับน้ำจะได้กลิ่นหอมของใบเตย) นำแป้งขนมที่ปั้นเสร็จไปต้ม พอขนมสุกจะลอยขึ้น ช้อนเอาขนมที่สุกไปคลุกกับมะพร้าวขูดที่เตรียมไว้

ขนมไทย: ขนมนมโค จึงเป็นประโยชน์สำหรับทุกคนในครอบครัวจริง ๆ

เอกสารอ้างอิง

ขอบคุณรูปและเนื้อหาจาก

1. <https://sites.google.com/site/rodpaktai/xahar-hwan/khnm-khimxd>
2. <https://th.wikipedia.org/wiki/>
3. <https://food.mthai.com/dessert/125321.html>
4. <https://steemkr.com/thai/@manindy1/mqrvrm>

ดาวกระจาย

เรียบเรียงโดย ดร.ปิยรัชฏ์ ปริญญาพงษ์ เจริญทรัพย์

พรรณไม้สีเหลืองสดใสต้องปลูกเยอะ ๆ กลายเป็นไม้ประดับทั้งดงงาม กลีบอบบางแต่ดูแล้วมีเสน่ห์จริง ๆ ดาวกระจายมีหลายสี นิยมปลูกกันเยอะ ๆ ให้ออกดอกเป็นฉากถ่ายรูปที่สวยงามไม่เบื่อ ดาวกระจาย เป็นพรรณไม้ดอกชนิดล้มลุก เมื่อออกดอกสักพักต้นก็จะตายไป ต้องนำเมล็ดมาปลูกใหม่ ไปเรื่อย ๆ ถ้าเป็นพันธุ์ดั้งเดิมก็จะใช้เมล็ดจากต้นเดิมไปเรื่อย ๆ ไปก็จะออกดอกได้อีก แต่ถ้าซื้อเมล็ดพันธุ์ที่พันธุ์ที่ปรับปรุงแล้ว อาจจะปลูกจากเมล็ดต้นเดิมได้แค่ครั้งเดียว เพราะถูกบริษัทผลิตเมล็ดพันธุ์ได้ปรับปรุงให้ปลูกได้ไม่กี่ครั้ง มีขนาดนั้นก็จะไม่ไปซื้อพันธุ์จากเขาอีกถ้านำมาเมล็ดจากต้นเดิมมาปลูกต่อได้ ต้นดาวกระจายมีความสูงไม่เกินเมตรครึ่ง และอาจมีหลายขนาด มีพันธุ์เตี้ยคือสูงไม่เกินเมตร และพันธุ์สูงซึ่งสูงกว่าหนึ่งเมตร ลักษณะของลำต้นเป็นเหลี่ยม ตั้งตรงและมีขนปกคลุม ลักษณะของใบเป็นใบเดี่ยว เรียงตรงกันข้ามรูปหอก กว้างไม่เกิน 6 ซม. มีปลายใบแหลม โคนใบสอบ ขอบใบหยักเว้าลึกแบบขนนกมีแฉกประมาณ 5-7 แฉก ส่วนผิวใบด้านบนมีสีเขียวเข้ม ปัจจุบันจะพบว่าดอกดาวกระจายมีหลายสี สีดอกมีทั้ง สีเหลือง ส้ม หรือส้มอมแดง และสีชมพู กำลังเป็นที่นิยม ดาวกระจายออกดอกเป็นดอกเดี่ยวตามซอกใบปลายกิ่ง ถ้าเป็นดาวกระจายพันธุ์ดั้งเดิมจะไม่มีการกลีบดอกซ้อน แต่ปัจจุบันมีการกลีบดอกซ้อนให้เห็นเยอะมาก กลีบเป็นรูปขอบขนาน มีปลายหยักเล็กน้อย 2-3 หยัก กลีบดอกชั้นในสีเหลืองเป็นหลอดกระจุกลงกลางดอก ดอกบานเต็มที่กว้างประมาณ 5 ซม. ปลูกแล้วสามารถออกดอกได้ออกดอกตลอดทั้งปี หลังจากปลูกประมาณหนึ่งเดือนจะเริ่มออกดอก แต่ละต้นจะออกดอกประมาณสองถึงสามครั้งและเมื่อดอกแก่ก็จะมีผลติดอยู่ที่ดอกที่ค่อย ๆ แห้งเหี่ยวไป ผลของดาวกระจายเป็นผลแห้งรูปกระสวยแคบที่ปลายมีขนแข็งและขยายพันธุ์โดยการเพาะเมล็ด

ดาวกระจายมีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Cosmos sulphureus* Cav. อยู่ในวงศ์เดียวกับต้นดาวเรืองคือวงศ์ Compositae มีชื่อเรียกสามัญว่า Cosmos, Mexican aster สำหรับชื่อพื้นเมืองในประเทศไทยคือ ดาวกระจาย คำแพ คำเมืองไหล คำอ้งวะ เป็นต้น

ดาวกระจายชอบแสงแดดตลอดวัน แต่ก็ต้องรดน้ำ ชอบดินร่วนและระบายน้ำได้ดี ปลูกได้ทุกฤดูกาล นิยมปลูกเป็นกลุ่ม ๆ เมื่อออกดอกจะสวยงามมาก เนื่องจากเป็นไม้ล้มลุกที่มีอายุตั้งแต่ปลูกจนหมดอายุ ประมาณ 2 เดือน ก็ต้องปลูกใหม่

ประโยชน์ของดาวกระจายนอกจากเป็นไม้ประดับแล้วยังมีสรรพคุณสมุนไพรเช่นส่วนดอกใช้รักษาพิษของแมลงโดยการขยี้ดอกแล้วทา ถ้านำดอกมาต้มใช้แก้ท้องเสีย

เอกสารอ้างอิง

- 1.<http://www.knowledge2u.com>
- 2.<http://www.nanagarden.com/shop/21404/>

สรรหามาฝาก

“น้ำใส่กล้วย”

สวัสดีค่ะเพื่อน ๆ สมาชิก ฉบับนี้้นำผลไม้ที่คนไทยนิยมปลูกกันอย่างแพร่หลาย เป็นไม้ผลที่มีทุกฤดูกาล ปรากฏจากสารพิษ มีประโยชน์สารพัดอย่าง สามารถนำทุกส่วนของพืชมาทำอาหารและใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย ทั้งใบ ดอก ก้านใบ ลำต้น ผล ต้มกล้วยน้ำว่าคะ จัดเป็นพืชล้มลุก ลำต้นสูง ลำต้นที่อยู่เหนือพื้นดินมีรูปร่างกลมมีกาบใบหุ้มซ้อนกัน ใบมีสีเขียวขนาดใหญ่ เรียกว่าใบตอง ส่วนก้านใบจะยาว และฉบับนี้สรรหามาฝากชื่อว่า “น้ำใส่กล้วย” มาฝากสมาชิกค่ะ จะใช้ส่วนที่เป็นแกนใส่ในลำต้นกล้วยมาต้ม ทำน้ำดื่มสุขภาพค่ะ ด้วยสรรพคุณจากการดื่มน้ำใส่กล้วย จะช่วยล้างพิษในตับ ไต ไส้พุง ที่สะสมอยู่ในร่างกาย โดยจะถูกขับออกมาทางปัสสาวะ ทำให้ระบบขับถ่ายปัสสาวะเป็นปกติ ช่วยละลายนิ่วในไต ภูงน้ำดี และต่อมลูกหมาก

น้ำใส่กล้วย ใช้แกนต้นกล้วยที่ออกเครือแล้ว (ต้นกล้วยที่ออกเครือหรือออกปลีจะมีแกนใน) ตามหลักการเก็บสมุนไพรทั่วไป จะเก็บหลังออกดอกเพราะจะได้ตัวยาส่งกว่า

วิธีทำ

1. ลอกกาบกล้วยให้ถึงใส่แกนใน แล้วนำแกนในกล้วย มาหั่นเป็นท่อน ๆ ท่อนละครึ่งกิโลกรัม
2. นำมาหั่นท่อนเพื่อต้มน้ำ หั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ (ท่อนที่เหลื่อมติดปากถูกเก็บในตู้เย็น เพื่อทยอยนำมาต้มต้มอีก)
3. ต้มน้ำ 2 ลิตรจนน้ำเดือด นำแกนกล้วยครึ่งกิโลกรัมที่หั่นแล้วใส่ในน้ำต้มให้เดือดต่ออีกประมาณ 10 นาที ด้วยไฟอ่อน ๆ
4. น้ำที่ต้มได้ นำมาดื่มครั้งละ 1 แก้ว ก่อนทานอาหาร 30 นาที เช้า กลางวัน เย็น

ผู้ที่มีปัญหา แน่นท้อง ท้องอืด ปวดท้อง ปวดแหว่ ถ่าย ปัสสาวะกะปริบกะปรอย ปัสสาวะขุ่น ให้ดื่มต่างน้ำทั้งวัน วันละ 2 ลิตร ก่อนอาหาร 30 นาที หลังอาหาร 40 นาที ดื่มทุกวันจนกว่าจะหายเป็นปกติ (ใส่น้ำตาล เกลือชนิด ๆ เมื่อแช่เย็นจะมีสีและรสอร่อยเหมือนน้ำรากบัว)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Musa x paradisiaca* L.

ชื่อสามัญ : Banana, Cultivated banana

วงศ์ : MUSACEAE

ชื่ออื่น : กล้วยมะลิอ่อง (จันทบุรี) ; กล้วยใต้ (เชียงใหม่, เชียงราย) ; กล้วยอ่อง (ชัยภูมิ) ; กล้วยตานีอ่อง (อุบลราชธานี)

อ้างอิง เครดิตหนังสือ “50 สูตรสมุนไพรเด็ดเคล็ดไม่ลับรักษาโรคได้ด้วยตัวเอง”

เลือก น้อยๆ กับการเก็บรักษาพริกให้สด

เมื่อซื้อพริกมาปรุงอาหารแล้วใช้ไม่หมด ให้นำพริกไปล้างให้สะอาด เด็ดก้านออก นำกระดาษมาซับน้ำให้แห้ง นำใส่กล่องที่ปิดฝามิดชิด โดยนำกระดาษทิชชูรองรอบ ๆ กล่องก่อนจึงใส่พริกไว้ในกล่อง แล้วนำเข้าตู้เย็น

เรียบเรียงโดย
สุเมตต์ ปุจฉาการ
คมสัน หงษ์ทรี

บทความจากผู้ทรงคุณวุฒิ

เอคไคโนเดิร์ม

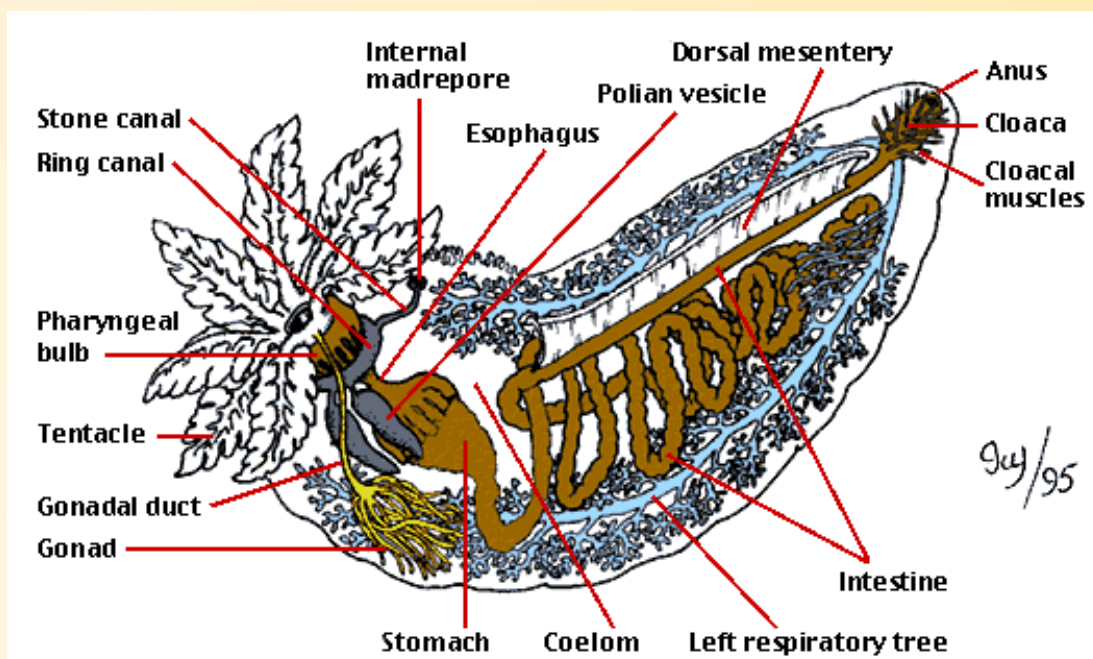
Echinodermata (12)

เรียบเรียงจากหนังสือ เอคไคโนเดิร์มบริเวณหมู่เกาะสิมิลัน

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

ปลิงทะเล (Class Holothuroidea)

ร่างกายมีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอกยาวและสมมาตรในแนวรัศมีตามแนวนอน ร่างกายแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนหัว ประกอบด้วยหนวด (tentacle) และปาก ส่วนท้ายเป็นทวารหนัก ผนังลำตัวมีสปีคูล (spicules) ซึ่งเป็นแผ่นโครงร่างแข็ง (skeletal plates) ฝังอยู่ในชั้นกล้ามเนื้อ มีขนาดและรูปร่างต่าง ๆ กันซึ่งเป็นลักษณะสำคัญในการจำแนกชนิด ร่างกายมีเท้าที่กระจายอยู่ทั่วลำตัวหรืออาจจะมีเท้าติดอยู่เฉพาะด้านล่าง (Ventral) หรือในบางกลุ่มอาจจะไม่มีเท้าเลย เท้าที่บริเวณปากจะเปลี่ยนรูปร่างเป็นหนวดที่ใช้ในการหาอาหาร เท้าที่อยู่ด้านหลัง (Dorsal) อาจเปลี่ยนรูปร่างเป็นหนามเรียกว่า papillae เท้าที่ด้านท้อง เรียกว่า pedicel การเคลื่อนที่ของปลิงทะเลเกิดจากการยืดหดตัวอย่างช้า ๆ ของกล้ามเนื้อลำตัว พร้อมกับการทำงานของเท้าที่ ลักษณะการกินอาหารมี 2 แบบคือ ใช้หนวดจับกินแพลงก์ตอนหรือตะกอนที่แขวนลอยอยู่ในน้ำทะเล และกินดินตะกอนตามพื้นท้องทะเล นอกจากนี้ปลิงทะเลในกลุ่ม Aspidochirota สามารถใช้เป็นตัวดัชนีบ่งชี้ถึงคุณภาพน้ำทะเลได้ แหล่งที่อยู่อาศัยของปลิงทะเลมีหลายแหล่งที่อยู่ ได้แก่ พื้นทราย ฝังตัวตามพื้นทราย เกาะปะการัง ฟองน้ำ และในแนวหญ้าทะเล ขึ้นอยู่กับลักษณะการกินอาหาร ปลิงทะเลดำรงชีวิตเป็นสัตว์หน้าดินทั้งหมด ปลิงทะเลมีบทบาทความสำคัญด้านเศรษฐกิจและระบบนิเวศทางทะเล เป็นที่ทราบกันดีแล้วว่าปลิงทะเลสามารถนำมาแปรรูปเป็นอาหารที่มีราคาแพง และบางชนิดนำมาสกัดเป็นยารักษาโรคได้ นอกจากนี้ปลิงทะเลเปรียบเสมือนกับพนักงานที่คอยทำความสะอาดพื้นท้องทะเล เป็นการช่วยลดปริมาณสารอินทรีย์รวมทั้งเป็นการปรับเปลี่ยนสภาพของสารอินทรีย์ให้อยู่ในรูปที่สิ่งมีชีวิตอื่น ๆ สามารถนำไปใช้ได้สะดวกขึ้น ปลิงทะเลทั่วโลกมีอยู่ประมาณ 1,145 ชนิด 25 วงศ์ ในภูมิภาค Indo-West Pacific พบปลิงทะเล 286 ชนิด และในเขตภูมิภาคย่อยของภูมิภาคนี้คือ East Indies อันประกอบด้วย ไทย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และอินโดนีเซีย พบปลิงทะเล 141 ชนิด และพบว่าปลิงทะเลที่พบเฉพาะถิ่นในภูมิภาคย่อยนี้มี 28 ชนิด ในประเทศไทยพบปลิงทะเลประมาณ 98 ชนิด

Holothuria (Halodeima) atra Jaeger, 1833

ชื่อสามัญภาษาไทย: ปลิงดำ

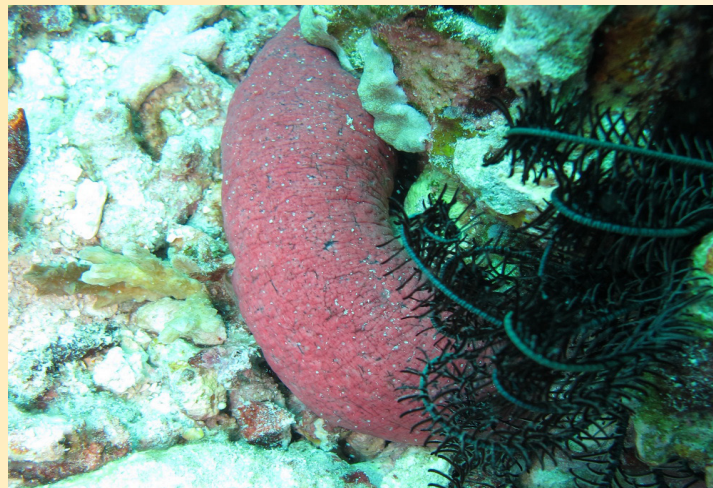
ชื่อสามัญภาษาอังกฤษ: Black sea cucumber

ลักษณะ: รูปร่างมีลักษณะเป็นทรงกระบอกยาว ลำตัวมีสีดำ ส่วนหัวมีหนวกรอบปากจำนวน 20 เส้น ผนังลำตัวค่อนข้างหนา เมื่อสัมผัสจะรู้สึกแข็งแต่ยืดหยุ่น ส่วนท้องค่อนข้างแบนและมีแถวของเท้าเทียมเห็นได้ชัด จำนวน 3 แถว ส่วนทางด้านหลังมีปุ่ม (papillae) ขนาดเล็ก กระจายตัวอย่างไม่เป็นระเบียบ แต่เมื่อสัมผัสผิวลำตัวจะหดตัวมอดูเรียบ สปีคูลเป็นแบบโตะที่มีแผ่นโตะลดรูปลงไป ขาโตะบริเวณปลายยอดเป็นหนามแหลม และแบบ rosette ที่มีลักษณะคล้ายกับแบบแท่งที่แตกแขนง

ขณะมีชีวิตอยู่ชอบนำเอาเม็ดทรายมาปกคลุมร่างกาย

แหล่งที่อยู่อาศัย: พบอาศัยตามพื้นทรายระหว่างปะการัง

การแพร่กระจาย: พบทั่วไปบริเวณหมู่เกาะสิมิลัน

Holothuria (Halodeima) edulis Lesson, 1830

ชื่อสามัญภาษาไทย: ปลิงทะเลสีชมพู

ชื่อสามัญภาษาอังกฤษ: Pink sea cucumber

ลักษณะ: รูปร่างมีลักษณะเป็นทรงกระบอกยาว ลำตัวสีชมพู ส่วนหัวมีหนวกรอบปากจำนวน 20 เส้น ผนังลำตัวค่อนข้างหนา เมื่อสัมผัสจะรู้สึกแข็งแต่ยืดหยุ่น

แหล่งที่อยู่อาศัย: พบอาศัยตามพื้นทรายนอกแนวปะการัง

การแพร่กระจาย: เกาะปายัง

ติดตามตอนต่อไปฉบับหน้า

เรียบเรียงโดย พี่เจ

nutthapornr@hotmail.com

มลภาวะในกรุงเทพฯ

CURRENT POLLUTION SITUATION IN BANGKOK

สวัสดีค่ะ พี่นั่งเขียนต้นฉบับเล่มนี้ในเดือนกุมภาพันธ์ 2561 ซึ่งเมื่อย้อนไป 4 ปีที่แล้ว พี่ก็เขียนบทความในทำนองเดียวกันคือเรื่อง “มลภาวะในปักษ์ใต้” โดยพี่ยังลงท้ายในบทความฉบับนั้นว่า “ประเทศไทยยังโชคดีที่ไม่ต้องพบปัญหามลพิษอย่างรุนแรงที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพได้” แต่ ใครจะคิดหะละคะว่าตอนนี้พี่ต้องมาเขียนเกี่ยวกับมลภาวะในกรุงเทพฯ เนื่องจากกรุงเทพฯ เมืองฟ้าอมรของเรา เริ่มมีการวัดค่ามลพิษได้สูงจนกระทั่งเป็นข่าวใหญ่มาตั้งแต่ปลายเดือนมกราคม 2561 วันที่ฟ้าเริ่มเป็นสีหม่น ๆ จนผู้คนสับสนว่าเป็นหมอกหรือควันนั้นหะละคะ ไหน ๆ ก็ไหน ๆ มาทวนความจำเกี่ยวกับข้อมูลฝุ่นละออง PM2.5 และ PM10 กันอีกครั้งนะคะ

ภาพหมอกควันที่ปกคลุมท้องฟ้าของกรุงเทพฯ

ภาพจากหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ออนไลน์ วันที่ 10/ก.พ./2561

กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองหลวงและเมืองเศรษฐกิจที่สำคัญ ตั้งอยู่ที่ภาคกลางตอนล่างของประเทศ มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 1,568.7 ตารางกิโลเมตร (ข้อมูลจากเว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลกรุงเทพมหานคร) โดยมีจำนวนประชากรนับ ณ เดือนธันวาคม 2560 รวม 5,682,415 คน (ข้อมูลจากเว็บไซต์สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง) มีความหนาแน่นประชากรโดยเฉลี่ย 3,629 คน/ตร.กม. (ข้อมูลปี 2557 โดยสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร) เนื่องจากประชากรในกรุงเทพฯ นั้นเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและการเดินทางสัญจรที่มากขึ้นเป็นเงาตามตัว แต่การจัดสรรและวางแผนระบบเมืองนั้นไม่ทันต่อการขยายตัว จึงทำให้พื้นที่ถนนของกรุงเทพฯ มีน้อยกว่าที่ควรจะเป็น กล่าวคือมีเพียง 10% ของเมือง ในขณะที่เมืองใหญ่เช่น โตเกียวมีพื้นที่ถนน 23% และนิวยอร์กมีพื้นที่ถนน 38% และประชากรมีความต้องการใช้รถส่วนตัว และใช้เส้นทางร่วมกับรถขนส่งมวลชน (ข้อมูลจากเว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลกรุงเทพมหานคร) โดยข้อมูลล่าสุดจำนวนรถที่จดทะเบียนสะสมในกรุงเทพฯ ณ วันที่ 30 ธันวาคม 2560 รวม 9,778,661 คัน (ข้อมูลจากสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์) จะเห็นได้ว่าส่งผลถึงการจราจรที่หนาแน่น ซึ่งนอกจากจะส่งผลให้เกิดปัญหาจราจรแล้ว ยังส่งผลถึงปริมาณของฝุ่นควันที่ออกมาจากการเผาผลาญเชื้อเพลิงของรถอีกด้วย

ตอนนี้สภาพอากาศของกรุงเทพฯ ค่อนข้างจะอยู่ในขั้นน่าเป็นห่วง มีลักษณะคล้ายหมอกควันปกคลุมไปทั่วกรุงเทพฯ ซึ่งอาจจะส่งผลต่อทัศนวิสัยในการเดินทาง แต่เหนือกว่านั้นคือส่งผลต่อสุขภาพอีกด้วย

หากไม่สังเกตหมอกควันพวกนี้ก็ดูเหมือนหมอกธรรมดา แต่แท้ที่จริงแล้วในหมอกนั้นมีฝุ่นที่เป็นอันตรายอยู่ค่ะ ฝุ่น PM10 ที่พบปะปนในอากาศนั้นเป็นฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 μm ที่สามารถถูกกักไว้ได้ที่จมูกและลำคอของเรา แต่ฝุ่นที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอย่างยิ่งนั้นคือฝุ่นที่เรียกว่า PM2.5 ซึ่งเป็นฝุ่นที่มีขนาดเล็กกว่า 2.5 μm ซึ่งสามารถแทรกเข้าไปปอดและถุงลมในปอดได้เลยทีเดียว โดยตัวฝุ่นเองนั้นก็กวาดเอาสิ่งต่าง ๆ ติดตัวมาด้วยแล้วมาปะติดอยู่ในปอดและถุงลมในปอดของเรา เกิดปัญหาเกี่ยวกับโรค

ระบบทางเดินหายใจ ซึ่งในบางกรณีอาจเป็นส่วนที่ทำให้เกิดมะเร็งค่ะ น้อง ๆ จะสังเกตว่าฝุ่นเหล่านี้ลอยอยู่ในอากาศได้นานมาก ดังนั้นทุกคนควรจะต้องระมัดระวัง หมั่นคอยเช็คสภาพอากาศจากเว็บไซต์เช่น aqicn.org/city/bangkok/ ใช้หน้ากากที่สามารถกันฝุ่นได้ดี และพยายามอย่าอยู่ที่กลางแจ้งหากไม่มีหน้ากากที่กันฝุ่นค่ะ พร้อมทั้งไม่ควรให้เด็กหรือคนชราอยู่ในที่ที่มีฝุ่นหรือหมอกควันค่ะ

ภาพจำนวนรถที่หนาแน่น ส่งผลถึงการจราจรที่ติดขัดและการเผาผลาญเชื้อเพลิงยังส่งผลถึงปริมาณฝุ่นควัน

ภาพจาก The Nation Online วันที่ 10/ต.ค./2556

สำหรับที่มาของฝุ่นเหล่านี้ ก็มาจากกิจกรรมของมนุษย์นี่เองคะ ไม่ว่าจะเป็นจากการเผาผลาญเชื้อเพลิงต่าง ๆ การคมนาคมขนส่ง โรงงานอุตสาหกรรม จากแหล่งที่อยู่อาศัย หรือการเผาสิ่งต่าง ๆ ในที่โล่ง ส่วนการวัดดัชนีคุณภาพอากาศ [Air Quality Index : AQI เป็นค่าที่คำนวณได้จากการวัดสิ่งเหล่านี้ในบรรยากาศที่สถานีวัดอากาศต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น sulfur dioxide (SO₂), nitrogen dioxide (NO₂), ฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 µm (PM₁₀), ฝุ่นขนาดเล็กกว่า 2.5 µm (PM_{2.5}), carbon monoxide (CO), และ ozone (O₃)] นั้น โดยจากเว็บไซต์ www.airnow.gov นั้น ก็ได้สรุปดัชนีคุณภาพอากาศดังนี้คะ

WHAT COLOR IS YOUR AIR? Know the Air Quality Index and the Air Quality Color Guide to protect your health from the potentially harmful effects of air pollutants! Visit www.airnow.gov for information.	
Code Green Good Air Quality 0-50 AQI	No health effects forecasted All groups may participate in normal activities
Code Yellow Moderate Air Quality 51-100 AQI	Unusually sensitive people may experience health effects and may consider limiting activity
Code Orange Unhealthy for Sensitive Groups 101-150 AQI	Children, active individuals, elderly adults and those with heart or lung conditions should limit activity or exertion
Code Red Unhealthy 151-200 AQI	Individuals in sensitive groups should avoid activity or exertion; all others should limit activity or exertion
Code Purple Very Unhealthy 201-300 AQI	All individuals should avoid activity or exertion
Code Burgundy Hazardous 301-500 AQI	Health effects are forecasted regardless of exertion level; emergency actions are required

จากตารางแสดงดัชนีคุณภาพของอากาศจะพบว่า

สีเขียว ต่ำกว่า 50 ระดับ: 1 ดี ทำกิจกรรมได้ปกติ

สีเหลือง 51-100 ระดับ: 2 พอใช้ อาจมีผลต่อคนที่สภาพร่างกายอ่อนแอ คนกลุ่มนี้ควรต้องลดกิจกรรมที่ต้องสัมผัสอากาศที่มีหมอกควัน

สีส้ม 101-150 ระดับ: 3 ไม่ปลอดภัยสำหรับคนที่มีปัญหาด้านสุขภาพ เด็ก ผู้สูงอายุ และผู้มีปัญหาเกี่ยวกับปอดและหัวใจ ควรลดกิจกรรม

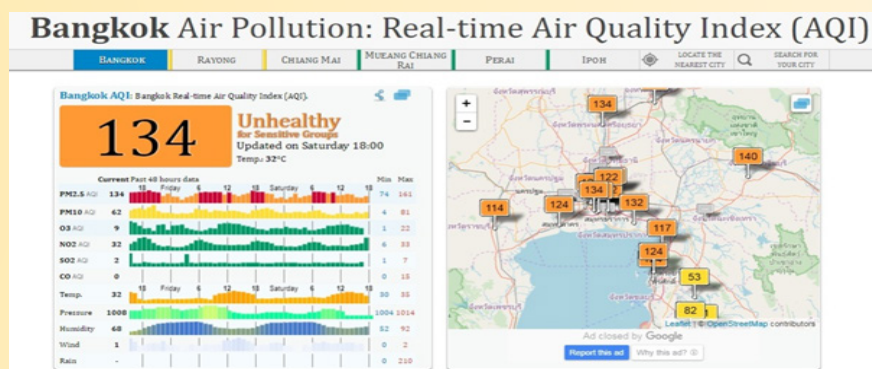
สีแดง 151-200 ระดับ: 4 ไม่ปลอดภัย กลุ่มเสี่ยงควรงดการทำกิจกรรม กลุ่มคนปกติควรลดกิจกรรม

สีม่วง 201-300 ระดับ: 5 ไม่ปลอดภัยอย่างมาก ทุกคนควรงดกิจกรรมที่จะต้องออกกลางแจ้งหรือสัมผัสหมอกควัน

สีแดงเข้ม มากกว่า 300 ระดับ: 6 มลพิษรุนแรง มีผลต่อสุขภาพอย่างรุนแรง ควรมีมาตรการออกมาจัดการ

ภาพจาก U.S. Consulate General Chiang Mai

Thailand Facebook 27 พฤษภาคม 2559

จากภาพข้างบน ที่ตัดมาจากเว็บ aqicn.org/city/bangkok/ คะ จะพบว่า ณ วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2561 เวลา 18:00 น. นั้น กรุงเทพฯ มีดัชนีอากาศเป็นสีส้ม ที่ระดับ 134 AQI คะ แสดงว่าเริ่มไม่ปลอดภัยสำหรับคนที่มีปัญหาสุขภาพนะคะ หน้ากากอนามัยธรรมดาไม่เพียงพอในการป้องกัน จะต้องใช้ชนิดที่ป้องกันฝุ่นละอองขนาดเล็กได้จริง ๆ นะคะ

ทางแก้ไขเพื่อให้เรายังคงมีสภาพแวดล้อมที่ยังอยู่อาศัยได้ มาตรการเร่งด่วนอาจจะต้องขอความร่วมมือในการลดการปล่อยฝุ่นควัน ไม่ว่าจะเป็นจากรถหรือโรงงาน ระยยะยาวคือร่วมด้วยช่วยกันรักษาสุขภาพแวดล้อม ปลุกต้นไม้เพื่อให้เกิดพื้นที่สีเขียวมาก ๆ และปลูกจิตสำนึกของเราและเพื่อน ๆ ให้ช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อมนะคะ ได้แต่หวังว่าสภาวะหมอกควันพร้อมฝุ่น PM_{2.5} แล PM₁₀ จะคลี่คลายด้วยดีคะ

อ้างอิง

- 1) กรุงเทพฯปัจจุบัน ศูนย์ข้อมูลกรุงเทพมหานคร <http://203.155.220.230/m.info/nowbma/> เข้าถึงข้อมูลวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2561
- 2) ระบบสถิติทางทะเบียน สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_age_disp.php เข้าถึงข้อมูลวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2561
- 3) สถิติกรุงเทพมหานคร ปี 2557 กองยุทธศาสตร์บริหารจัดการ สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร [http://www.bangkok.go.th/upload/user/00000130/Logo/statistic/stat2557\(thai\).pdf](http://www.bangkok.go.th/upload/user/00000130/Logo/statistic/stat2557(thai).pdf) เข้าถึงข้อมูลวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2561
- 4) ภาพรถในกรุงเทพฯ หนังสือพิมพ์ The Nation Online วันที่ 10/ ต.ค./2556 <http://www.nationmultimedia.com/national/Half-baked-solutions-will-not-ease-Bangkok-traffic-30217071.html> เข้าถึงข้อมูลวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2561
- 5) ภาพหมอกควันในกรุงเทพฯ หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ออนไลน์ วันที่ 10/ก.พ./2561 <https://www.bangkokpost.com/news/general/1410218/experts-worry-about-ultra-fine-air-dust-hazard> เข้าถึงข้อมูลวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2561

นกในหมู่เกาะแสมสารและเส้นทางาการดูนก

(ตอนที่ 14)

รองศาสตราจารย์ ผุสดี ปริยานนท์

ต่อจากฉบับที่แล้ว

รายละเอียดนกแต่ละชนิดบนเกาะแสมสาร

52. นกกระจัดขาสีเนื้อ

ชื่อสามัญ Pale-legged Leaf-Warbler

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Phylloscopus tenellipes*

ชื่อสกุล *Phylloscopus*

ลักษณะและนิสัย กลุ่มนกชนิดนี้เป็นนกขนาดเล็ก (19 ซม.) เวลาเดินมักจะกระดกหางขึ้น บริเวณด้านหลังของลำตัวมีสีเทาทางยาว คอมีสีขาว และเพศผู้มีคอสีดำ ท้องมีสีเหลือง มักจะเดินหาแมลงบริเวณพื้นใกล้แหล่งน้ำ

สถานภาพ เป็นนกอพยพพบบ่อยมาก

53. นกกระจัดธรรมดา

ชื่อสามัญ Inornate Warbler

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Phylloscopus inornatus*

ชื่อสกุล *Phylloscopus*

ลักษณะและนิสัย นกชนิดนี้มีขนาดเล็กกว่ากระจัดขาสีเนื้อเล็กน้อย (11 ซม.) มีลักษณะคือ มีแถบปีกสีขาว 2 แถบ มีคิ้วขาว ไม่มีแถบกลางกระหม่อม และสะโพกไม่มีแถบสีเหลือง ท้องสีขาว จะงอยปากสั้นสีเหลืองปลายสีดำ พบตามป่าพื้นสภาพและตามสวน

สถานภาพ เป็นนกอพยพพบบ่อยมาก

54. นกพงคิ้วดำ

ชื่อสามัญ Black-browed Reed-Warbler

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Acrocephalus bistrigiceps*

ชื่อสกุล *Acrocephalus*

ลักษณะและนิสัย เป็นนกขนาดเล็ก (14 ซม.) ลำตัวด้านหลังมีสีน้ำตาลอมเขียว คิ้วมีแถบสีเนื้อและสีดำพาดจากหน้าผากไปยังกระหม่อม ออก และท้องสีน้ำตาลอมเขียวจาง พบตามต้นกก และพืชน้ำตามขอบของทุ่งนาที่มีน้ำขัง

สถานภาพ เป็นนกอพยพพบบ่อยมาก

55. นกกระจับหญ้าสีเขียว

ชื่อสามัญ Plain Prinia

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Prinia inornata*ชื่อสกุล *Prinia*

ลักษณะและนิสัย เป็นนกขนาดเล็ก (15 ซม.) ตัวสีน้ำตาล บริเวณด้านหลังจะมีสีเข้มกว่าด้านท้อง ลักษณะเด่นคือมีหางยาว ขนหางยาวไม่เท่ากันโดยมีขนคู่กลางยาวมากที่สุดแล้วไล่ขึ้นไป ปลายขนหางด้านในมีสีขาว มีคิ้วสีขาว พบหากินทั่วไปใกล้แหล่งน้ำหรือตามป่าชายเลน

สถานภาพ เป็นนกประจำถิ่นพบบ่อยมาก

56. นกกระจับคอดำ

ชื่อสามัญ Dark-necked Tailorbird

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Orthotomus atrogularis*ชื่อสกุล *Orthotomus*

ลักษณะและนิสัย นกชนิดนี้มีขนาดเล็กใกล้เคียงกับนกกระจับธรรมดา มีลักษณะที่คล้ายกัน แตกต่างที่นกชนิดนี้ในเพศผู้บริเวณคอมีสีดำ และหน้าผากมีสีน้ำตาลแดงเข้มกว่า ลำตัวด้านหลังมีสีเขียวอมเหลือง

สถานภาพ เป็นนกประจำถิ่นพบบ่อยมาก

57. นกกาขเณบ้าน

ชื่อสามัญ Oriental Magpie Robin

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Copsychus saularis*ชื่อสกุล *Copsychus*

ลักษณะและนิสัย เป็นนกที่มักเป็นที่คุ้นเคยพบตามบ้านเรือนและสวน มีขนาดกลาง (23 ซม.) มีลำตัวด้านหลัง หัว ออก และหางสีดำ ปีกมีสีดำ และมีแถบยาวสีขาวบริเวณขนปีก นกเพศเมียมีคอและอกสีเทา ชอบกระโดดไปตามต้นไม้หรือลงพื้นเพื่อหากินหนอน นอกจากนั้นยังพบตามป่าชายเลน

สถานภาพ เป็นนกประจำถิ่นพบบ่อยมาก

ติดตามตอนต่อไปฉบับหน้า

ฐานทรัพยากรท้องถิ่น.... องค์ความรู้และภูมิปัญญาจากฐานทรัพยากรท้องถิ่น

งานสำนักงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน (jiant_antz@hotmail.com)

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดการประชุมวิชาการและนิทรรศการ ทรัพยากรไทย : ศักยภาพมากล้นมีให้เห็น ณ ศูนย์เครือข่ายการเรียนรู้เพื่อภูมิภาค จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตำบลชำผักแพว อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ระหว่างวันที่ 28 พฤศจิกายน – 5 ธันวาคม พ.ศ.2560 โดยมีสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน จำนวน 96 แห่ง สมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น จำนวน 25 แห่ง และหน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริฯ จำนวน 119 แห่ง เข้าร่วมจัดนิทรรศการและนำเสนอผลการดำเนินงาน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำเสนอการบริหารและการจัดการ การดำเนินงาน และผลการดำเนินงาน รวมทั้งมีการสาธิตภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชมนิทรรศการได้เห็นถึงวิธีการแห่งภูมิปัญญา และประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับคนในท้องถิ่น ซึ่งนอกจากการนำเสนอในรูปแบบของนิทรรศการ ประกอบการสาธิต แต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีการนำเสนอภูมิปัญญาหลากหลายสาขาในการประชุมวิชาการฐานทรัพยากรท้องถิ่น เช่น

- ภูมิปัญญาสมุนไพรพื้นบ้านรักษาช้าง โดย องค์การบริหารส่วนตำบลกุดช้าง จังหวัดเชียงใหม่
- ภูมิปัญญารนาคาร์น้ำใต้ดิน โดย องค์การบริหารส่วนตำบลยางขึ้นก จังหวัดอุบลราชธานี
- ภูมิปัญญาสมุนไพรจากน้ำผึ้งรวง โดย องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม จังหวัดสงขลา
- ภูมิปัญญาการทำน้ำส้มโหนด โดย องค์การบริหารส่วนตำบลลำแดง จังหวัดสงขลา

การเผยแพร่องค์ความรู้ทางด้านภูมิปัญญาในการประชุมวิชาการครั้งนี้ เป็นการอนุรักษ์ พัฒนาและสืบสานภูมิปัญญาบนฐานของความเป็นวิถีชุมชน อันจะนำไปสู่การรักษาฐานทรัพยากรอย่างยั่งยืนต่อไป

ภาพที่ 1 – 3 การสาธิตภูมิปัญญาจากท้องถิ่น ในการประชุมวิชาการฐานทรัพยากรท้องถิ่น

ภาพที่ 4 – 6 การจัดแสดงนิทรรศการภูมิปัญญาจากฐานทรัพยากรท้องถิ่น

ภาพที่ 7 – 9 การจัดแสดงนิทรรศการผลการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

โดย จนท. ก7

นายอาคม หาญสงคราม

ที่ปรึกษาประสานงาน

สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและฐานทรัพยากรท้องถิ่น

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

การเยี่ยมชมสมาชิกทุกครั้งที่มีโอกาส

การเยี่ยมชมโรงเรียนสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น ถือเป็นโอกาสทองที่จะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้พร้อมกับการสร้างมิตรภาพและกัลยาณมิตร จุดประกายการสร้างจิตสำนึกในการรัก และหวงแหนทรัพยากร อีกทั้งกระตุ้นและเสริมแรงสมาชิกให้พัฒนาการและมุ่งมั่นในการดำเนินงานสนองพระราชดำริอย่างมีความสุขจนประสบความสำเร็จ

เรื่องอยากเล่า

เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2560 เป็นวันพืชมงคล คณะที่ปรึกษาประสานงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ เข้าราชบริพารในพระองค์ ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงาน คุณครู นักเรียน เกษตรกร ร่วมกันจัดนิทรรศการนำเสนอผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของโรงเรียนสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น วันนั้นพอมีเวลากลางวันและรู้สึกผ่อนคลาย ด้วยสถานที่บริเวณจัดงานเรียบง่าย ผู้คนยิ้มแย้มแจ่มใสบรรยากาศสบาย คล้ายอยู่ในฟาร์มหรือบ้านสวนเกษตรที่อบอุ่น น่ายุ่ พื้นที่โดยรอบ รมรื่น ด้วยหมุดต้นไม้ใหญ่ที่ได้รับการดูแลอย่างดี ดอก ใบบัว ดอกบัวสดุดตา ถนนกว้างสัก 5 – 6 เมตร สองข้างยังหม้ออาคารสิ่งก่อสร้าง โรงสีข้าว โรงผลิตนม โรงบรรจุผลิตภัณฑ์ ห้องทดลอง เรือนเพาะชำ แปลงปลูกพืชผักผลไม้ คอกวัวนม บ่อปลานิล แปลงนาข้าว ทุกสิ่งบนพื้นที่จำกัดลงตัวเป็นระเบียบและเรียบร้อย ที่นี่ คือ โครงการสวนพระองค์ สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต กรุงเทพมหานคร

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 48 จังหวัดจันทบุรี ได้ดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน องค์ประกอบที่ 2 การรวบรวมพรรณไม้เข้าปลูกในโรงเรียน นักเรียนได้ร่วมกันปลูก “ดาหลา” ซึ่งเป็นพืชศึกษาของโรงเรียน และได้ศึกษาคุณและสุนทรีย์ภาพพรรณไม้ที่ปลูกพบว่า สรรพสัต์ใช้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัย แหล่งหาอาหาร และการดำรงเผ่าพันธุ์ โรงเรียนมีความร่มรื่น มีชีวิตชีวา นักเรียน ผู้ปกครอง และครูได้ใช้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ และเป็นแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน จึงขอฝากผลงานการประพันธ์กลอนแปดที่บรรยายความงดงาม ประโยชน์ของดาหลา โดยเด็กชายปฐวี แสนสิงห์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1

ไม้งามนามดาหลา

ผู้ประพันธ์ เด็กชายปฐวี แสนสิงห์

ในแว่นแคว้น แดนดิน ถิ่นสยาม
สารพัด งามผุดผาด ดาหลา
มีไม้หนึ่ง นามระบือ ชื่อดาหลา
มีประโยชน์ มากไม่หยอก ทั้งดอกใบ
ดอกก็สวย มีหลากสี ทั้งแดงขาว
ธรรมชาติ วาดสีส้น พรรณนา

มีไม้งาม หลายหลาก มากหนักหนา
ย้วยวนตา พาเพลินเพลิน เจริญใจ
เป็นไม้ป่า น่าชื่นชม สมสมัย
สุดบรรยาย หลายขนาน เล่าขานมา
งามพริ้งพราว ไม่พลิกแพลง แห่งบุพผา
งามดาหลา บุพผาชาติ ประกาศไกล

ทรงสนและข้อคิดต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในบทความต่าง ๆ ของจุลสารสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ถือเป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ไม่จำเป็นต้องเป็นความคิดเห็นของ อพ.สธ. และ อพ.สธ. ไม่รับผิดชอบใด ๆ ต่อบทความที่ถูกส่งเข้ามา และหากมีการละเมิดสิทธิเกิดขึ้น บทความใด ๆ ที่ตีพิมพ์ในจุลสารสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน สวสนสิทธิตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 การนำส่วนหนึ่งส่วนใดของจุลสารสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนไปใช้ต้องได้รับอนุญาตจากบรรณาธิการจุลสารสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

บรรณาธิการ : นายพรชัย จุฑามาศ

ผู้เชี่ยวชาญด้านสมุนไพร : ศ.ดร.เพียร หมื่อนวงษ์ญาติ

กองบรรณาธิการฝ่ายบริหาร : นางสาวเพียร ศิริสัมพันธ์

กองบรรณาธิการฝ่ายวิชาการ : ดร. ปิรัชฎ์ ปริญญาพงษ์ เจริญทรัพย์ นางสาวศิริกุล เกษา

กองบรรณาธิการฝ่ายประสานงาน : นางอริศรา บาโรส นางสาวผุสดี ทันจิตต์ นางสาวณัฐนรี ทองแก้ว

กองบรรณาธิการฝ่ายประสานงานสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน : นางสาวปัทมาวรรณ ราศรี นางสาวแพรวพรรณ พัทธยุติ นางกุลชล จันทวงศ์ นางสาวกชกร เดชกิจไพศาล

กองบรรณาธิการฝ่ายพิมพ์/เว็บไซต์ : นายจรศักดิ์ วรประทีป นายภัทรชัย จุฑามาศ

ผลิตที่ : ฝ่ายผลิตสื่อกราฟิก โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

สวนจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10303

กรณีต้องการสอบถามข้อสงสัยหรือข้อมูลเพิ่มเติม ติดต่อได้ที่ : หัวหน้าสำนักงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.)

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ สวนจิตรลดา ถ.ราชวิถี เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10303

โทร. 0 2282 0665 ต่อ 100, 0 2282 1850 โทรสาร 0 2282 0665

<http://www.rspg.or.th> email : dongdib05@gmail.com, dongdib05@rspg.org